

Székács-Weisz Judit

Gondolatok a Saul fiáról*

A világ képtelen volt a 20. század pusztításait feldolgozni. A második világháború pszichikailag „lehetetlen” feladatokat hagyott az egymást követő generációk számára, akik azóta is birkóznak ezzel az örökséggel. Sok unoka (a harmadik generáció) számára a nagyszülők élete borzalmainak emésztése missziós feladattá vált.

Mi kell ahhoz, hogy ezek a élmények és tapasztalatok megoszthatókká váljanak? Mit tehetünk azért, hogy a *múlt*, múlt időbe kerülhessen és, hogy – végre! – elérkezzünk a *jelenbe* – hogy aztán együtt fordulhassunk a *jövő* felé?

A *Saul fia* ezekkel a kérdésekkel *zsigeri szinten szembesít*. A *totális élmény világába léptet be* testestül lelkestül: nem lehet kívül maradni.

Mint analitikus azt gondolom, hogy a testben létező teljes személyiség „beléptetése” az egyik kulcstényező abban, hogy sikerült a világgal megértetni valamit, amiről eddig ugyan tudott, de fel nem foghatott...

Ahhoz, hogy meglássunk dolgokat, kell egy megfelelő távolság; ezt szoktuk „élhető” távolságnak is nevezni, ahonnan a világ nemcsak jobban látható, de érzelmi szinten is felfogható. Ha ebben a zónában mozgunk, érhetnek ugyan nagyon kínzó élmények, de nem áll fenn az a veszély, hogy a „dologgal” összemosódunk, és megszűnünk létezni, vagy épp ellenkezőleg, olyan messze kerülünk tőle, hogy az elveszíti érzelmi töltését, és ezáltal a megértés igénye is értelmét veszti.

¹ A szöveg a VI. Magyar Pszichoanalitikus Filmkonferencia (Pécs, 2016. nov. 25-26.) keretében a Saul fiáról szervezett kerekasztal-beszélgetésen elhangzott hozzászólás szerkesztett változata. A beszélgetés résztvevői voltak: Kende János, Nemes Jeles László, Pintér Judit Nóra, Székács Judit, Zányi Tamás. Moderátor: Stark András.

A harmadik generáció egy ilyen pozícióban van: élhetőbb távolságból szemlélheti a múltat. Időben elég messze van a traumát átélt generációk élményeitől: ha a feldolgozás igényével fordul a múlt felé – és támogatást kap ebben az előző generációktól –, képes lehet arra, hogy különálló lényként, empátiával, a felderítés és a tapasztalatból tanulás szándékával és az életben maradtak iránti tisztelettel közelítsen hozzájuk és ahhoz, amit átéltek.

A *Saul fia* látásmódja és láttatási módja ez. Az emberi méltóságról szól. Arról, hogy az emberi méltóság minden áron való megtartása az egyetlen eszköz a pszichés halállal szemben; *alapvető humán szükséglet még a világok legembertelenebbjében is.*

E nélkül meghal a remény, és nemcsak az egyén semmisül meg, de az egész civilizáció.

* * *